

POSUDEK

vedoucího na bakalářskou práci

Jméno a příjmení studenta:	Dominik Dostál
Téma bakalářské práce:	Teorie Urmonotheismu Wilhelma Schmidta, Pettazzoniho kritika Urmonotheismu a Pettazzoniho teorie o původu nejvyšších bytostí
Vedoucí práce:	Dr. Gebelt

Dostálova práce sestává ze dvou hlavních výkladových celků. První z nich je věnován W. Schmidtovi, druhý R. Pettazzonimu. Po formální stránce je rozdělena do Úvodu a čtyř kapitol, z nichž první tři se zabývají Schmidtem, kapitola poslední pak Pettazonim. Práce obsahuje několik výkladových příloh. Jako záměr student deklaruje „popis teorie Urmonotheismu Wilhelma Schmidta a jejího vyvrácení Raffaelem Pettazzonim, dále otázku „zda-li je Pettazzoniho kritika stále platná i v perspektivě současné vědy.“ (str. 7) Kritiku Schmidtovy teorie se student nesnaží objasnit jen na pozadí jejího existenciálního zakotvení, tzn., nepojímá ji jen jako problém nerefektovaného předporozumění, ale kriticky se opírá o věcnou analýzu prvotního monoteismu, jak ji nastínil Pettazzoni. Pettazzoniho religionistiku pak Dostál (rovněž kriticky) vykládá v souvislostech Croceho filosofie dějin a klasické fenomenologie náboženství.

K formálním nedostatkům práce se vrátím v závěru posudku, nicméně již teď musím upozornit na skutečnost, že při nejmenším v pdf verzi, která je nahrána v SISu, Dostálova práce neobsahuje čísla stránek, nemohu na ně proto v posudku odkazovat (odkazuji na stránkování dokumentu).

Po stručném vylíčení Schmidtovy biografie v kapitole „Wilhelm Schmidt“ přechází Dostál k poměrně podrobnému výkladu nauky o tzv. kulturních okruzích v kapitole „Kulturně-historická metoda“. Její kritiku pak shrnuje v navázání na sekundární literaturu do čtyř základních bodů (str. 20 dokumentu, v textu poznámka 72). Depravační teorii, pojetí nejvyšší bytosti a (prvotního) monoteismu objasňuje kapitola třetí s názvem „Religionistika“. Její poslední část přináší úvahy nad přínosem W. Schmidta a (kritické) reakce na jeho dílo. Výklad Pettazzoniho začíná na str. 34 dokumentu, a to nejprve stručnou biografii a poté pokračuje výkladem vlivu Hegelovy filosofie, Croceho filosofie náboženství, pak Pettazzoniho pojetím nejvyšší bytosti a jejími atributy. V kapitole „Pettazzoniho fenomenologie náboženství“ srovnává Dostál Pettazzoniho pojetí religionistiky s van der Leeuwovou fenomenologií. Záměrem je, jak Dostál zdůrazňuje, ukázat psychologický základ Pettazzoniho fenomenologie náboženství. V posledních dílčích kapitolách pak student uvádí méně známou Schmidtovu kritiku Pettazzoniho (obvykle je znám právě Pettazzoniho coby kritik Schmidta) a nakonec stručnou zmínku o problematice výzkumu původu náboženství v pohledu současné religionistiky.

I když se v případě Schmidta Dostál opírá až příliš o sekundární literaturu, analýzami Pettazzoniho děl tento handicap kompenzuje, obecně použil spíše nadprůměrné množství cizojazyčné literatury, a to jak sekundární, tak primární. Dostálův text určitě splňuje nároky kladené na bakalářskou práci a ukazuje hluboký zájem o danou problematiku, samostatné myšlení a snahu i ve školní práci dojít k nějakým novým a zajímavým výsledkům. Mám na mysli například

výklad Pettazzoniho na pozadí Hegela a Croceho, nebo snahu odhalit Pettazzoniho specifické pojetí fenomenologie. Text je psán poměrně „hutným“ způsobem a někdy je třeba číst jej opakovaně, aby čtenář pochopil záměr autora. Závěry a strukturu argumentace ale výstižně shrnuje závěr celé práce. Ten je ale překvapivě umístěn až za seznamem použité literatury. Tím se dostávám k formální stránce práce, k níž mám několik kritických poznámek. Především závěr práce, kromě toho, že je uveden nepochopitelně až za seznamem literatury, vůbec není uveden v obsahu (a lze jej tudíž snadno přehlédnout). Hlavní kapitoly práce nejsou číslovány a čtenář se v textu snadno ztratí. Členění kapitol není úplně logické – jen jedna, ale dlouhá a členitá kapitola, je věnována Pettazzonimu, o Schmidtovi pojednávají kapitoly tři atp. Stránka 35 je v obsahu práce před stránkou 34. Určitě by práci prospělo ještě minimálně jedno čtení a odstranění těchto zbytečných nedostatků. S ohledem na tyto formální nedostatky navrhuji jako výchozí pro obhajobu práce hodnocení výborně až velmi dobře (1-2).

ThDr. Jiří Gebelt, Th.D.

29. 8. 2013